

УДК 796.012.1

Стибель В. В., д.вет.н., професор, **Драч М. П.**, к.вет.н., доцент,
Смолінська О. Є., к.пед.н., доцент ©
*Львівський національний університет ветеринарної медицини
та біотехнологій імені С. З. Гжицького, Львів, Україна*

**МОБІЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЛНУ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ТА
БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С. З. ГЖИЦЬКОГО
ТА ЇХ МІГРАЦІЙНІ НАСТРОЇ**

**(за матеріалами соціологічного дослідження, проведеного Міжнародним
інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою
НУ «Львівська політехніка»)**

У статті висвітлено та проаналізовано результати соціологічного дослідження, проведеного Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» серед студентів провідних вищих навчальних закладів міста Львова, у якому брали участь і студенти ЛНУ ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького. Аналіз здійснено у зв'язку із підвищенням актуальності проблеми забезпечення академічної мобільності та категорією готовності.

Ключові слова: мобільність студентів, психологічна готовність, міграційні мотиви, міграційна активність.

Стибель В. В., д.вет.н., професор, **Драч М. П.**, к.вет.н., доцент,
Смолинска А. Е., к.пед.н., доцент
*Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий
имени С. З. Гжицкого, Украина*

**МОБИЛЬНОСТЬ СТУДЕНТОВ ЛНУ ВЕТЕРИНАРНОЙ МЕДИЦИНЫ И
БИОТЕХНОЛОГИЙ ИМЕНИ С. З. ГЖИЦКОГО И ИХ МИГРАЦИОННЫЕ
НАСТРОЕНИЯ**

**(по материалам социологического исследования, проведенного
Международным институтом образования, культуры и связей с диаспорой НУ
«Львовская политехника»)**

В статье освещены и проанализированы результаты социологического исследования, проведенного Международным институтом образования, культуры и связей с диаспорой НУ «Львовская политехника» среди студентов ведущих высших учебных заведений города Львова, в котором участвовали также студенты ЛНУ ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого. Анализ осуществлён в связи с повышением актуальности проблемы обеспечения академической мобильности и категорией готовности.

Ключевые слова: мобильность студентов, психологическая готовность, миграционные мотивы, миграционная активность.

Stybel V., Drach, M., Smolinska E.*Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies
named after S.Z.Gzhytskyj***STUDENTS' MOBILITY IN LVIV NATIONAL UNIVERSITY OF VETERINARY
MEDICINE AND BIOTECHNOLOGIES NAMED
AFTER S. Z. GZHYTSKYJ AND THEIR MIGRATORY TEMPER
(Based on a sociological examination copies carried out by the International
Institute of Education, Culture and Relations with Diaspora of NU «Lviv
Polytechnic»)**

The article commits and analyzes the results of sociological examinations carried out by the International Institute of Education, Culture and Relations with the Diaspora of NU «Lviv Polytechnic» among the students of leading universities in Lviv and the students of Lviv National University of Veterinary Medicine and Biotechnologies named after S. Z. Gzhytskyj were also attended. The analysis was carried out in response of increasing the currenty of problem and providing the academic mobility and their readiness category.

Key words: *student mobility, psychological readiness, migratory motives migratory activity.*

Надзвичайно актуальною проблемою для сучасної вищої освіти є забезпечення мобільності студентів та викладачів, що покликана практично інтегрувати український академічний соціум зі світовим. Це окремо зазначено в аналітичній записці Національного інституту стратегічних досліджень при Президентові України «Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір» [3]. Особливість сучасного етапу реалізації цієї мети полягає у її перенесенні із загальнодержавної площини в університетську. Це означає, що як змістово (узгодженість навчальних планів), так і організаційно мобільність тепер залежить лише від пріоритетності цього завдання у шкалі цілей конкретного університету.

За даними європейських фахівців, міжнародна студентська мобільність за останні 30 років суттєво зросла: з 0,6 млн студентів в 1975 р. до 2,7 млн у 2005 р., а з 1995 року відбулося дворазове збільшення чисельності іноземних студентів в Європі. Згідно з прогнозами, міжнародна студентська мобільність до 2020 р. сягне 5,8 млн ос., а до 2025 — 8 млн [1].

Не існує офіційної статистики щодо чисельності українців, які здобувають освіту за кордоном та інформації, скільки з них повертаються в Україну і скільки залишаються за кордоном. За даними Голови комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти Л. Гриневич, за міжурядовими та міжвідомчими угодами, щорічно їде вчитися за кордон близько 200 осіб. В рамках прямих угод між українськими та закордонними ВНЗ, щорічно близько 4 тис. осіб відряджається за кордон. За бюджетною програмою навчання і стажування у закордонних ВНЗ 2012/13 року рекомендовано на навчання або стажування за кордоном 353 особи [2]. Фактично лише тисячні частки одного відсотка від загальної кількості українських студентів користуються цим шляхом академічної мобільності. Проте ця статистика не відображає реального стану зовнішньої мобільності студентів. Понад 65 тис. Українців (за даними МОН України) здобувають освіту за кордоном. За даними Інституту статистики ЮНЕСКО, у 2010 році за кордоном навчалася близько 35 тис. українських студентів. Близько 12,8 тис. українських студентів отримують вищу освіту в Росії, 6,4 тис. студентів — у Німеччині, 3,2 тис. — у

Польщі. За офіційною статистикою кількість українських студентів у Польщі 2010/11 навчального року зросла до 6,3 тис., що вдвічі більше, ніж у 2009-2010 роках [4]. В десятку країн, де найчастіше навчаються українці, також входять США, Франція, Чехія, Італія, Угорщина, Австрія, Великобританія.

Необхідність створення сприятливих щодо мобільності передумов зумовлюється низкою факторів, до числа яких відноситься, в першу чергу, готовність суб'єктів до переміщень у просторі освіти й науки. Поняття готовності у психології розглядається як істотна передумова будь-якої цілеспрямованої діяльності, її регуляції, стійкості та ефективності. Існує два основних підходи до визначення змісту та структури психологічної готовності: функціональний та особистісний. У межах функціонального підходу психологічна готовність трактується як певний стан психічних функцій, що забезпечує високий рівень досягнень під час виконання того чи іншого виду діяльності. Цей близький до феномена (діяльності) стан О. Ухтомський назвав «оперативним спокоєм». Такої ж думки притримуються Н. Левітов, А. Пуні („передстартовий стан”), Ф. Генон («мобілізаційна готовність»), В. Нерсесян і В. Пушкін («пильність»), Є. Ільїн («оптимальний робочий стан і стан спокою») та ін.

З точки зору прихильників особистісного підходу психологічну готовність слід розглядати як результат підготовки (підготовленості) до певної діяльності. Згідно з цим підходом, готовність є стійким, багатоаспектним, ієрархізованим утворенням особистості, яке містить низку компонентів (мотиваційний, когнітивний, операційний тощо), адекватних вимогам, змісту та умовам діяльності, які, виступаючи у сукупності, дають змогу суб'єктові більш або менш успішно виконувати діяльність. Цей підхід відображено в роботах К. Дурай-Новакової, М. Дяченко, Л. Кандибович, В. Моляка, В. Сластеніна, А. Смирнова та ін.

Слід зазначити, що в межах особистісного підходу існує розподіл психологічної готовності на довготривалу та ситуативну.

Довготривала готовність є стійким комплексом особистісних, професійно важливих якостей, необхідних для успішної діяльності в багатьох ситуаціях. Ця система існує постійно і є провідною передумовою регуляції діяльності в цілому.

Ситуативна готовність — це активно-дієвий стан особистості, функціональна структура, що виникає від взаємодії із структурою зовнішнього прояву (конкретною ситуацією і завданнями, які необхідно вирішити). Категорія психологічної готовності є, водночас, категорією і теорією особистості (як довготривала готовність), і теорією діяльності (як ситуативна готовність).

В руслі особистісного підходу, зокрема для з'ясування ситуативної готовності студентів до підвищення їх академічної мобільності, що її окремі автори називають академічною міграцією (О. Болотська), можна аналізувати поточні міграційні настрої, які визначаються попереднім досвідом трудової міграції, мотивами та чинниками переміщень, рівнем та якістю цільової зорієнтованості, реальними міграційними можливостями, наявністю прагнення до зміни місця постійного проживання тощо. З цією метою Міжнародним інститутом освіти, культури та зв'язків з діаспорою НУ «Львівська політехніка» минулого року було проведене соціологічне опитування, в якому взяли участь понад 10 тис. студентів провідних вищих навчальних закладів м. Львова, серед яких — наші першо- і п'ятикурсники, крім того, НУ «Львівська політехніка», ЛНУ імені Івана Франка, ЛНМУ імені Данила Галицького та ЛНАУ [5].

Отримані результати показали, що найчастіше бували за кордоном саме наші студенти (61 %), які виїжджали, в основному, з метою працевлаштування (14,9 %).

При цьому основними здобутками перебування за межами України вважають знайомство з новими культурами (94 %), іншими суспільними цінностями (85 %) та нові знання й навички (81 %), а не гроші (25 %). У таких результатах вбачаємо формування передумов до активізації громадянської позиції, усвідомлений патріотизм, що підтверджується активністю наших студентів в актуальних українських суспільно-історичних подіях та отриманими в ході опитування відомостями про причини, що спонукають молодь залишатися в Україні, серед яких, насамперед, наявність тут родичів, друзів (93,56 %) та почуття патріотизму (88,38 %). Натомість молодь, як найбільш мобільна із соціальних верств, не може довго стримувати свою міграційну активність з міркувань збереження стабільності у житті, а серед факторів, що протистоять утримуючим, найпотужнішими є кращі можливості фахової самореалізації та умови праці (86,9 %), можливість росту матеріального добробуту (87,9 %) й відсутність роботи в Україні (79,3 %) (за першими двома показниками наші студенти, у зв'язку із наявністю певного досвіду перебування за кордоном, показали найвищі результати). Попри це, поки що фактори-стимулятори мобільності стримуються ще й низькими можливостями виїзду, в першу чергу, — нестачею коштів.

Показовими є відомості щодо бажання виїхати за кордон з метою працевлаштування (87,7 %, що є другим показником), для навчання (88,24 %, що є першим показником серед львівських ВНЗ) та показник згоди працювати не за фахом (23 %, найнижчий серед львівських студентів). Наші студенти схильні пристати на пропозицію переселитися за кордон (23 %, це найбільший показник), та лише на легальних підставах (23 %, що є одним із найнижчих показників). Міграційно найбільш привабливими виявилися США, Німеччина і Польща, проте реальною можливістю виїзду найкращі щодо Польщі, на що найбільше впливали міркування про знання мов, рівень зарплати і близькість до України.

Прямо співвідноситься із темою академічної мобільності досліджуваній показник потенційної студентської мобільності, згідно із яким 38 % наших студентів перебувають в стані ситуативної готовності щодо навчання за кордоном.

Ключовим висновками дослідження стали такі (узагальнено по досліджуваних львівських вишах):

- потенційними трудовими мігрантами є 36,22 %;
- емігрантами — 16,02 %;
- підвищення заробітної плати до рівня, еквівалентного 5000 грн. (на момент проведення дослідження), спроможне наполовину скоротити показник трудової міграції серед студентів;
- у міграційних процесах переважає короткотермінова міграція;
- існує суттєва невизначеність щодо особистих перспектив, завдяки якій можна впливати на міграційні настрої [5].

Отже, академічна мобільність наших студентів має значні ресурси для активізації за рахунок наявності достатньо високого рівня готовності суб'єктів. Оскільки зараз ця проблема цілком перейшла у площину університетських, найближчим часом у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького будуть вирішуватися такі її аспекти, як документальне (розробка внутрішньоуніверситетського нормативно-правового забезпечення академічної мобільності, яке буде враховувати особливості як самого освітнього закладу, так і механізмів реалізації різних форм академічної мобільності з урахуванням положень національного законодавства та міжнародного права), інфраструктурне (підвищення ефективності роботи міжнародного відділу),

кадрове, інформаційне, фінансове забезпечення, а також створення адаптаційних програм для іноземних студентів.

Література

1. Бринёв С. Академическая мобильность студентов как фактор развития процесса интернационализации образования [Электронный ресурс] / С. Бринёв, Р. Чуянов. – Режим доступа : www.prof.msu.ru.

2. Держава не знає скільки українців навчаються за кордоном [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/abroad/news/35490/>

3. Здіорук С. Аналітична записка «Академічна мобільність як фактор інтеграції України у світовий науково-освітній простір» [Електронний ресурс] / С. Здіорук, І. Богачевська. — Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1421/>

4. Кількість українських студентів у Польщі зросла вдвічі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaxid.net/home/showSingleNews.do?kilkist_ukrayinskih_studentiv_u_polshhi_zroslo_vdvichi&objectId=1276778

5. Ключковська І. Звіт про результати соціологічного дослідження «Міграційні настрої серед студентів вищих навчальних закладів Львова» / І. Ключковська, Ю. Марусик, О. П'ятковська. — Львів, 2013.

Стаття надійшла до редакції 26.03.2015

УДК 619:338.43

Шекель В. Ф., к. вет. н., доцент, **Левківський Д. М.**, к. вет. н., доцент,
Лаврів П. Ю., к. вет. н., доцент ©

Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені С. З. Гжицького

ПРИНЦИПИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ЕФЕКТИВНОГО ДОСЯГНЕННЯ УСПІХУ ТА БАГАТСТВА У ВЕТЕРИНАРНОМУ БІЗНЕСІ

В статті філософськи викладене бачення досягнення успіху при реалізації підприємницької ідеї, описані перші і головні кроки для започаткування власної справи, мобілізації теоретичних і психологічних ресурсів підприємця – початківця, подано варіанти критеріїв і інструментів вдалої побудови відносин між споживачами і надавачами послуг, акцентовано увагу на можливість наявності лідера і лідерства як процесу.

Ключові слова: Бізнес, бізнес – план, підприємницька діяльність, християнська мораль, ідея, успішність, лідер.

УДК 619:338.43

Шекель В. Ф., к. вет. н., доцент, **Левкивский Д. М.**, к. вет. н., доцент,
Лаврив П. Ю., к. вет. н., доцент

Львовский национальный университет ветеринарной медицины и биотехнологий имени С. З. Гжицкого

ПРИНЦИПЫ И ИНСТРУМЕНТЫ ЭФЕКТИВНОГО ДОСТИЖЕНИЯ УСПЕХА И БОГАТСТВА В ВЕТЕРИНАРНОМ БИЗНЕСЕ

В статье философски изложено видение достижения успеха при реализации предпринимательской идеи, описанные первые и главные шаги для открытия собственного дела, мобилизации теоретических и психологических ресурсов предпринимателя - начинающего, представлены варианты критериев и

© Шекель В. Ф., Левківський Д. М., Лаврів П. Ю., 2015